

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

kendelse, at det er rigtigt at faa Brugene større. Dengang de havde Magten, i Halvfemserne og efter Aarhundredskiftet, havde Husmandsbrugene slet ikke den Størrelse, som de nu har, naar de bliver oprettet.

Og naar det ærede Medlem ogsaa vil tilegne sig Æren af Tanken om at skaffe Tillægsjord, vil jeg dog i al Beskedenhed spørge det ærede Medlem: hvor og hvornaar skulde der være fremsat Forslag af Betydning fra det ærede Medlem og hans Parti om at fremskaffe Tillægsjord? Er det ikke fra vor Side, at disse Forslag er kommet, og skulde det ærede Medlem have udtalt nogle kønne Tanker om det, synes jeg alligevel, det vilde være rart at se de Forslag. Men jeg skal lade Fortiden hvile og takke det ærede Medlem for hans Tilsagn om at ville være med til at løse Spørgsmaalet. Men jeg vilde jo meget gerne, at dette Tilsagn ogsaa kom til at betyde noget i Praxis, og det tror jeg ikke det kommer til, dersom man fremdeles modsætter sig at gennemføre Ekspropriationen.

Det ærede Medlem stillede et Par Spørgsmaal til mig, bl. a. om det mindre Landbrug under de senere Aars Udvikling har nedsat sit Husdyrhold. Det kan jeg naturligvis ikks svare paa, for jeg har ikke disse statistiske Oplysninger. Men jeg ved dog saa meget, at Smørproduktionen, som er den vigtigste Produktion i Landbruget, i Kriseaarene fra 1932 til 1935 gik ned med op imod en halv Snes Procent. Og jeg ved ogsaa, at hvis Landbruget fortsat skal blive udsat for de samme Vanskeligheder som nu, vil man sikkert blive nødt til at tage Hensyn til Afsætningsmulighederne og nedsætte Husdyrproduktionen. Jeg gentager, at det betyder ikke en mere ekstensiv Drift i Landbruget med Hensyn til Agerbruget; men ser jeg paa Forholdene, som de er i Øjeblikket, og som de har været i de sidste Aar, hvor man inden for Smør-, Kød- og Æggproduktionen først gik ned med Smørproduktionen, da vi havde de laveste Priser dør, men øjeblikkelig i 1935—1936, da Prisen gik op, ogsaa gik op med Produktionen af disse tre Produkter, og ser jeg samtidig, hvad Resultatet er blevet i 1936, nemlig en betydelig Nedgang i Prisen, føler jeg mig overbevist om, at Landmændene efterhaanden, hvis der ikke

sker andet, vil lære, at det er nødvendigt at gaa over til en mere begrænset Husdyrproduktion, en større Selvforsyning. Og da alting tyder paa, at saadan vil det gaa, at den Vej er det nødvendigt at gaa, hvis man overhovedet skal klare sig, er det, jeg mener, vi har en overordentlig stor Pligt til her at lægge Forholdene til Rette, saaledes at de Brug, som har vanskeligt ved at gaa med i den Udvikling, ogsaa kan komme ind i den.

Det ærede Medlem udtalte, at en Ekspropriationsbestemmelse var overflødig, for der var jo Jord nok at købe i det aabne Marked. Det tror jeg ikke det ærede Medlem vil sige, naar han overtænker Spørgsmaalet tilstrækkeligt, hvor det drejer sig om at fremskaffe Tillægsjord; han ved sikkert, at langt de fleste af de Smaabrug, som trænger til Tillægsjord, ikke kan købe Tillægsjord i Øjeblikket; enten skal de betale fuldkomne Fantasipriser, eller de bliver helt afvist. Det ærede Medlem sagde, at saadan som jeg havde stillet Paragrafferne op, nemlig at det var Skattemyndighederne, der skulde ansætte den Værdi, der skulde betales for den eksproprierede Jord, maa man gaa ud fra, at det kun bliver Jordværdien, der bliver ansat. Det tror jeg slet ikke paa. Der er i Lovforslaget nævnt, hvad der skal tages Hensyn til, og jeg føler mig overbevist om, at ingen Skattemyndigheder vil nøjes med i saadanne Tilfælde udelukkende at anlægge Skatteværdien som Grundlag. Man vil sikkert, hvor det er nødvendigt og rigtigt, anlægge en Værdi, der ogsaa tager Hensyn til andre Formaal. Der er ingen, der kan ønske, at der gennemføres Ekspropriation af Jord paa Vilkaar, der gør den Mands Vilkaar, som har det større Brug, ringere efter Ekspropriationen, end de var i Forvejen.

Det ærede Medlem henstillede til mig, om jeg vilde være med til at gennemføre Lovforslaget, som det foreligger, med Sletelse af Ekspropriationsbestemmelsen, og saa vente og se, hvordan de andre Foranstaltninger virkede. Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem, at det er netop det, der sker, hvis man gennemfører Forslaget, som det foreligger, men hvis man sletter Ekspropriationsbestemmelsen i Forslaget, saaledes at den ikke træder i Kraft efter en vis Tids Forløb, vil de indirekte Virkninger,